

NAM - - DRC MASHI HEBREW BIBLE and MASHI GREEK

*Munkwa munene oku barhumisi ba Yezu na Ekleziya
Bakolaga na C.D.P.C.L., Bukavu bulya omu EBIBLIYA NTAGATIFU,
Verbum Bible, Kinshasa 1992, rhudomire binwa binji bya mashi.*

*Owalonza agashongwîre ahike aha nshôko: cihebraniya n'ecigrereki
yo nshôko y'ebinwa biba omu Bibliya ya ngasi lulimi*

NAHUMU נְחֻמִּי

Enshokolezi

*Ecitabu ca Nahumu cirhangira n'olulanga lw'oburhe bwa Nyamubâho n'okutwîrwa olubanja kw'ababî.
Abantu b'omu Asuru bayishihanwa na ab'omu Yuda bayishicungulwa (1, 2-2, 3).*

*Nahumu alonzagya okumanyisa oku Ninive âyishiherêrekezebwa. Nyamuzinda âyishimuhà obuhane
bwenêne erhi kulibuza Israheli n'agandi mashanja kurhuma.*

*Ninive ahanwa omu mwâka gwa 612 embere Kristu aburhwe. Ntyo Nahumu ayandikaga ecitabu câge
myâka misungunu embere ly'ago mango. Abayahudi b'enyuma ly'ago mango barhâcilangaliraga okuhima
abashombanyi bâbo b'en'igulu. Balangalira okucungulwa kw'iroho.*

EBIRIMWO

1. Oburhe bwa Nyakasane: cigabi 1
2. Okurhêrwa kwa Ninive: cigabi 2
3. Okuhanwa kwa Ninive: cigabi 3

1

¹ Aka kali kanwa k'obulêbi buyêrekire Ninive, myanzi Nyamubâho âfulûli-raga Nahumu w'e Elkoshi.

Enshula-mwanzi

Lulanga: Oburhe bwa Nyakasane

² Kâli Nyamubâho abâ wa mitula, Nyamubâho abâ mwihôzi! Nyamubâho anacihôle, abâ wa burhe
bwenêne! Nyamubâho anacihôlere abashombanyi bâge, anabike omujina oku babisha.

³ Nyamubâho arhaba burhe duba, ci kwônene arhahimwa budârhi, Nyamuzinda arhankaleka okuhana
endyâlya eyâzire. Analambagire omu mpûsi n'omu mulaba, n'omu cihônzi, ebitù, ko katulo enshando zâge
zibalaza.

⁴ Anarhalabanye enyanja, ayiganye, anaganye enyishi zoshi. Bashani na Karmeli bayumvirhe erhi okwo
kurhuma, ehibala by'omu Libano hyagokomba!

⁵ Entondo zinajugume emalanga gêge, orhurhondo rhugeremwo ogwa nyegenye; idaho likunduke, igulu
n'abalivyûbakakwo.

⁶ Obukali bwâge wani! Ndi wankabulindira? Ndi wankafukunya amango adârhabîre? Obudârhi bwâge
kwo buyâka nka muliro, n'amabuye ganashanguke embere zâge. ⁷ Nyamubâho abâ mwinja abâ lwâkiro
amango g'amalibuko oku bamuhizi-rekwo omurhima, abamuyegemera n'abamuyishi, ⁸ amango ecihônzi
cizûsire^a. Anatulikanye abamuhizirekwo akamene, alu-kirize abashombanyi bâge kuhika omu mwizimya.

Obulebi kuli Yuda na Ninive

(Kuli Yuda)

⁹ Bici ogererîze kuli Nyamubâho? Kâli ye Kaheza, obujâ burhâshubirire kabirhi ¹⁰ Bâjamo eciri nka
câhirâ, bâhungumuka nka lubala! Omu, boshi bâhungumuke.

^a1.8 mango ecihônzi cizûsire: : Amango obuhanya buzûsire... Eci cinwa cikengezize enkuba y'ecihônzi cinene (Nuhu
ali murhûliriza aka Nahumu nk'oku kuyandisirwe omu citabu c'Omurhondêro 5, 29; ago mazino gombi kulikuderha
LUHÛMA).

(Kuli Asuru)

¹¹ Emwawe, wâni Ninive, yo yâhengaga omuntu w'emihigo y'obulyâlya, omuntu w'omurhima guli nka gwa Beliyali^b.

(Kuli Yuda)

¹² Nyamubâho adesire ntya, erhi: «Ciru bakarhabâla, ciru bakaluga kurhi, bagûkumuka, baherêrekere. Akaba nâkugânyaguzize, ntakacikugânyaguza bundi. ¹³ Na bunola nkolaga nakuhûmûla kuli ogwo muzigo, nâtwa emigozi eku-shwêsire.»

(Kuli mwami w'e Ninive)

¹⁴ Wâni Ninive, lola oku Nyamubâho akuhigire: nta bûko bwâcihêke izîno lyâwe, nâshâba engombe y'abazimu bâwe, nkûlemwo enshushano mbi-nje n'emumbe, n'enshinda yâwe nyishandâge bulya wahehêrwe.

Nahum 1: ¹

מִשָּׂא גִינוֹה סֶפֶר חֲזוֹן נְחוּם הָאֱלֹקִשִׁי: 2 אֶל קִנּוּא וְנָקָם יְהוָה נָקָם יְהוָה וְבָעַל חֲמָה נָקָם יְהוָה לְצִרְיוֹ וְנוֹטָר הוּא לְאִיְבּוֹ: 3 יְהוָה אֲרָךְ אִפְּיִם וְגִדּוֹל כֹּחַ וְנִקְהָ לֹא יִנְקָה יְהוָה בְּסוּפָהּ וּבִשְׁעָרָהּ דִּרְכּוֹ וְעָנָן אֲבָק רִגְלָיו: 4 גֹּעֵר בַּיָּם וַיִּבְשֻׁהוּ וְכָל־הַנְּהָרוֹת הִחְרִיב אֲמֶלֶל בָּשָׂן וְכַרְמֶל וּפְרָח לְבָנוֹן אֲמֶלֶל: 5 הָרִים רָעִשׁוּ מִמָּוֶה וְהַגְּבָעוֹת הִתְמַגְּגוּ וַתִּשָּׂא הָאָרֶץ מִפְּנֵיו וַתִּבֹּל וְכָל־יֹשְׁבֵי בָהּ: 6 לִפְנֵי זַעַמּוֹ מִי יַעֲמֹד מִי יִקְוֶה בַּחֲרוֹן אַפּוֹ חֲמָתוֹ נִתְּכָה כְּאֵשׁ וְהָצְרִים נִתְּצוּ מִמֶּנּוּ: 7 טוֹב יְהוָה לְמַעַז בְּיוֹם צָרָה וַיִּדַּע חֲסִי בּוֹ: 8 וּבִשְׁטָף עָבַר כָּלָה יַעֲשֶׂה מְקוֹמָהּ וְאִיְבּוֹ יִרְדֹּף־חֲשָׁד: 9 מִה־תִּחְשְׁבוּן אֶל־יְהוָה כָּלָה הוּא עֹשֶׂה לֹא־תִקּוֹם פְּעָמָיִם צָרָה: 10 כִּי עַד־סִירִים סְבָכִים וּכְסָבָאִם סְבוּאִים אֲכָלוּ כֶּקֶשׁ יִבֶּשׂ מְלֹא: 11 מִמֶּדֶד יֵצֵא חֶשֶׁב עַל־יְהוָה רָעָה יַעַן בְּלִיעַל: 12 כֹּה אָמַר יְהוָה אֱ־שָׁלְמִים וְכֵן רַבִּים וְכֵן נִגְזַר וְעָבַר וְעָנְתָּד לֹא אֶעֱנֶד עוֹד: 13 וְעַתָּה אֲשַׁבֵּר מִטְהוֹ מַעֲלִיד וּמוֹסְרֵתִיד אֲנַתֵּק: 14 וְצִוְיָה עָלֶיךָ יְהוָה לֹא־יִזְרַע מִשְׁמֶךָ עוֹד מִבֵּית אֱלֹהֶיךָ אֲכָרִית פֶּסֶל וּמִסַּכָּה אֲשִׁים כִּבְרָךְ כִּי קָלוּת: פ

2

(Kuli Yuda)

¹ K'obwîne! Omuganda ola walibirha oku ntondo, ayisha ayakûza mpu «Obucire!» Ojire ensiku nkulu, wâni Yuda, oyunjulize ebiragâne byaâwe, bulya !ero Beliyali^c arhakacyêrekeza emwâwe, yeshi aherêrekîre.

Okushabûka kwa Ninive

Okurhêrwa

² Kashâba ola okuyishire, hira abalanzi omu mihanda, ja ebulâbi omu miri-mbwa, kabika omukaba, ocigurumanye weshi. ³ Ncci, Nyamubâho oshubîrigwika omuzâbîbu gwa Yakobo n'omuzâbîbu gw'Israheli. Abanyazi bâli erhi bacîhireyo, bâli erhi bâytîwîre ama-shami. ⁴ Empenzi z'entwâli zâge zaja zalabuka, abasirika bâge bayambîrhce e-by'omugôla, ebiterusi bicihîsize byalingija oku bîrha, abasirika bali oku ndogomi baja bahama. ⁵ Omu njira ebiterusi bicihîsize, byamâhârha omu mpandagazi: owabila-ngira anamanya mpu bibêye; byaja byalaza eyi n'eyi nka nkuba. ⁶ Bamâhamagala engabo y'abishoge, entondo zamâkorana, zamâciyôha oku muhanda, mîra zagwikaga ihêma. ⁷ Emihango eyêrekire oku lwishi yamâpamuka, akayuguyugu omu bwami mpu «enhî!» ⁸ Bamarhuluba omugoli, bamamugendana, abaja-nyere bâge bali bâbanda endulu nka kulya engûkû ziyâhiza; bali bacidirhibula. ⁹ Ninive kwo ali nka luganizo lwa cidêka. Badwîrhe bayakuza, mpu: «Ka-fè, kafè, kafè!» Ci ntâye wakabagana kwo kunyi. ¹⁰ Mucihagule amarhale! Mucihagule amasholo! Biri birugu birhankahwa, biri mwandu mwandu, ecishagala ciyunjwîre birugu bya citwîro. ¹¹ Buhagwe, kavango n'akashâba! Omurhima gwadûrhusire, enjinga zamârha, amadwi gamakomanya, nta ntêra bacigwerhe, amalanga gazi-nzibîre.

Ninive ali nka ngoromora yahimirwe

¹² Kurhi câbîre cîrya cishagala-bulumba bw'engoromora? Abana b'e- ngoromora bakâgihâbirwamwo ebiryo byâbo. Erhi wangoromora ajââga ebwa kuhiva, ntâye wakâgidûnda abana bâyo. ¹³ Wampangaza akâgigabira orhwana rhwage ebihembo, agabânje n'empangaza-kazi zâge; akâgiyunjuza enyâla zâge mishoko, n'ebirâlo byâge misimbisimbi. ¹⁴ Nyakasane w'Emirhwe amâderha, erhi: «Ninive, nkolaga

^b1.11 : Oyu mubisha warhengaga emwa Asuru, anaba Senakeribu. (Rhulole 2 Bam 18-19),

^c2.1 : Beliyali liri izîno lya muzimu.

nâkuhana, nâvungunyula engâlè zâwe z'ebîrha, emisole yâwe yâkumba oku mata-bâro. Obuhagwe ojira hano igulu nkolaga nâbuherêrekeza, na ntâye wâciyumve izù ly'abaganda bâwe.»

Nahum 2: ¹

הִנֵּה עַל־הַהָרִים רִגְלִי מִבֶּשֶׁר מִשְׁמִיעַ שְׁלֹם חֲנִי יְהוּדָה חֲנִידִי שְׁלָמִי נִדְרִיד כִּי לֹא יוֹסִיף עוֹד לַעֲבֹד בְּךָ בְּלִיעֵל כְּלָה נִכְרַת: ²עֲלָה מִפִּי עַל־פְּנֵיךָ נָצֹר מִצָּרָה צַפ־הַדָּרֶךְ חֹזֵק מִתְנַזֵּם אֲמִץ כָּח מֵאֵד: ³כִּי שָׁב יְהוָה אֶת־נֶאֱזֹן יַעֲקֹב כְּנֶאֱזֹן יִשְׂרָאֵל כִּי בִקְקוֹם בְּקָקִים וּמִרְיָהִם שַׁחֲתוּ: ⁴מִגֵּן גְּבֻרָתוֹ מֵאֲדָם אֲנָשִׁי־חַיִּל מִתְלַעִים בְּאִש־פְּלֹדוֹת הֶרְכָּב בְּיוֹם הַכִּנּוּ וְהַבְּרָשִׁים הִרְעִלוּ: ⁵בַּחוּצוֹת יִתְהוּלְלוּ הֶרְכָּב יִשְׁתַּקְשְׁקוּן בְּרַחֲבוֹת מְרֹאֲהֵן כְּלָפִידִם כְּבָרָקִים יְרוּצְצוּ: ⁶יִזְכַּר אֲדִירָיו יִכְשְׁלוּ בַּהֲלֻכוֹתָם יִמְהַרְרוּ חוֹמֹתָהּ וְהֵכֵן הַסֶּבֶךְ: ⁷שְׁעָרֵי הַנְּהָרוֹת נִפְתָּחוּ וְהַהִיכָל נִמּוֹג: ⁸וְהָעֵצ בְּגִלְתָּהּ הִעֲלִיתָ וְאִמְהַלְתָּהּ מִנְּהֻגוֹת כְּקוֹל יוֹנִים מִתַּפְּפֹת עַל־לִבְבָהֶן: ⁹וְנִינְיָה כְּבִרְכַּת־מִים מִימֵי הָיָא וְהָמָּה נָסִים עֲמָדוֹ עֲמָדוֹ וְאִין מִפְּנֵה: ¹⁰בְּזֹו כֶּסֶף בְּזֹו זָהָב וְאִין לְמַצָּה לְתַכְנוּנָה כְּבָד מִכָּל כְּלֵי חַמְדָּה: ¹¹בּוֹקָה וּמְבוֹקָה וּמְבֻלָּקָה וְלֵב נָמָס וּפֶקַע בְּרָצִים וְחִלְחָלָה בְּכָל־מִתְנַזֵּם וּפְנֵי כָלֵם קִבְּצוּ פְּאֻרוֹר: ¹²אִיָּה מַעֲוֹן אֲרִיּוֹת וּמִרְעָה הוּא לְכַפְּרִים אֲשֶׁר הִלֵּךְ אֲרִיָּה לְבִיא שֶׁם גֹּוֹר אֲרִיָּה וְאִין מִחֲרִיד: ¹³אֲרִיָּה טָרַף בְּדֵי גְרוֹתָיו וּמִחֲנֶק לְלִבְאֹתָיו וּמִלֵּא־טָרֶף חֲרָיו וּמַעֲנִתָיו טָרַפָּה: ¹⁴הַנְּנִי אֵלֶיךָ נֶאֱמַר יְהוָה צְבָאוֹת וְהַבְּעֲרָתִי בַּעֲשׂוֹן רַכְבָּהּ וּכְפִירֶיךָ תֵּאָכַל חֶרֶב וְהַכְרַתִּי מֵאֶרֶץ טָרַף וְלֹא־יִשְׁמַע עוֹד קוֹל מִלְּאֲכָבָה: ס

3

Ninive amininisirwe oku mabî gâge

¹ Yajêwe! ecishagala c'obulyâlya, ngasi mwêzi ciyunjwîre bunyazi, mangaci weki wâgokôla okwâwe!
² Yumva! Obuhiri bwahukuza! Yumva emidindiri. Endogomi zikûzire omulindi, ebiterusi byaja byahukuza n'okuhamu; ³ basirika bali eruha, engôrho ziri nka ngulumira, amatumu nka milazo. Abayagalisire buli buvu, abafire byo byasi, emifû eri ntuliranye, baja bayigerakwo. ⁴ Ebyo bwo bunguke amabî galêrhera omukala-nshonyi, omwâlîkwa mwihisa ahindwîre ebishagala bajà b'amabî gâge. ⁵ Co cirhumire nkolaga nâkuhana, kwo Nyakasane w'Emirhwe adesire. Nâkubarhuza omwambalo gwâwe, nkugendêse bushugunu omu masu g'abantu, nkubonêse nshonyi embeze z'amâmi. ⁶ Nakubulula omu bijondo, nkubonese za mêmê: nâkujira obe lwiganyo oku bâgera boshi. ⁷ Ngasi bankakubona boshi banakule omulindi baja baderha, mpu: «Nini-ve ashâbûsire, ndi wâmufâ bwonjo?» Ndi wâcikufe bwonjo! Ngahi owakurhuliriza ankaciboneka?

Olwiganyo Iwa Tebesi

⁸ Ewani Ninive, ka we muzibu kulusha No-Amoni^d wâyubakaga oku burha-mbi bwa Nili? Ecôgo câge yâli nyanja, n'amîshi gâmujiirira ecirhango--rhango. ⁹ Obushashe bwâge âbâga Etiyopiya na Misiri, bo bâkâgimuhâ obuhirhi bwa ngasi lubero. Abantu b'e Puti n'ab'e Libiya bâli bâge. ¹⁰ Naye kurharhumaga arhalulizibwa anahêkwa bujâ; abana bâge boshi bânigwa omu ngasi mashango g'enjira. Abaluzi bâge boshi bâshwêkwa n'obudagulé, n'abarhwâli bâge boshi bâgendibâ bajà omu kuyêshwa cigole. ¹¹ Nawe Ninive, okolaga wâlônza aha wâyîlkira mpu lyo ofulumuka abasho-mbanyi bâwe.

Busha Ninive acîrheganyiza oku mushombanyi

¹² Ebyôgo byâwe bizibuzibu kwo biri nka malehe gayêzire oku murhi. ¹³ Emwâwe erhaciri abarhali nka bakazi, emihango mihamikize y'ecihugo ekola ecîyigula yone embere z'omushombanyi: orhuhamikizo rhwayo- rhwo rhwalîrwe n'omuliro. ¹⁴ Doma amîshi muhako Ninive, bulya okola wâgorhwa; zibuhya ebyôgo byâwe, olabarhe ibumba onarheganye enformo y'amadafâli. ¹⁵ Ci kwone wâfâ, wâhîra omu bwokêre bw'ecishagala câwe, erhi ofire oku matabâro. Wâherêrekerâ nka byasi byâlîbirwe n'ebizindêre.

Olubaga lugumagama lwahirigirha

Olubaga lwâwe kwo lwâkâgivanda nk'irunbu lya nzi. ¹⁶ Abarhimbûzi bo bâli banji kulusha enyenyêzi z'oku nkuba. Bâkâgiyôrha nka kula ebizindêre bibalala, lero bahirigisirage. ¹⁷ Abaja-bulâbi bâwe kwo bâkâgiyandala nka nzi, n'abakozi bâwe nka kula amalurnbu g'enjuci gaja gacîlunda oku mashaka amango g'e- mboho. N'erhi izûba lishalala ntâye wacirnanya aha zâgezire. Ngahigi bâgezire obwo? ¹⁸ We mwâmi w'e Asuru, abarhambo bâwe bagwîshîre burhazûka, abakulu bâwe b'abasirika barhacihinya. Olubaga lwâwe lwashandabîne omu ntongo zoshi, na ntâye wacilushubûliza hagurna. ¹⁹ Wajîrekwo ibala

^d3.8 : No-Amoni luli lugo lw'e Tebesi, lugo lunene bwenêne lw'e Misiri: Eze 30, 14 16. Olwo lugo lukola lugosirwe na Asurbanipali mwâmi w'e Asuru mwâka gwa 663 embere Kristu âburhwe.

lirhankabukwa, ebibande byâwe biri bya lufû. Ngasi bo-shi badwîrhe bayumva olwâwe badwîrhe baheba orhusheka, bulya ndigi yeki orharhindibukaga wâni n'obulyâlya bwâwe?

Nahum 3: ¹

הוֹי עִיר דְּמִים בְּלֶה כַּחַשׁ פָּרֶק מְלֶאָה לֹא יָמִישׁ טָרַף: 2 קוֹל שׁוֹט וְקוֹל רֶעֶשׂ אוֹפֵן וְסוֹס דֹּהֵר וּמֶרְכָּבָה מְרֻדָּה: 3 פָּרֶשׁ מַעֲלָה וְלֹהֵב חֶרֶב וּבֶרֶק חֲנִית וְרֵב חָלָל וְכָבֵד פָּגַר וְאֵין קָצָה לַגּוֹיָה יִכְשְׁלוּ בְּגוֹיָתָם: 4 מֶרֶב זִנוּנֵי זִזְנָה טוֹבַת חֵן בַּעֲלַת כְּשָׁפִים הַמְכַרֶת גוֹיִם בְּזִנוּנֶיהָ וּמִשְׁפָּחוֹת בְּכִשְׁפֶּיהָ: 5 הִנְנִי אֵלֶיךָ נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת וְגִלְיָתִי שׁוֹלֵיךְ עַל־פָּנֶיךָ וְהִרְאִיתִי גוֹיִם מֵעֶרְךָ וּמִמְלָכוֹת קְלוּנָךְ: 6 וְהִשְׁלַכְתִּי עָלֶיךָ שִׁקְצִים וְנִבְלָתֶיךָ וְשִׁמְתֶיךָ כְּרָאִי: 7 וְהָיָה כְּלִירְאֶיךָ יְדוּד מִמֶּךָ וְאִמְרֵ שְׂדֵדָה נִינּוּה מִי יָנוּד לָהּ מֵאֵין אֲבָקֶשׁ מִנְחָמִים לָךְ: 8 הִתְיַטְבִּי מִנָּא אֲמוֹן הִישָׁבָה בִּיאֲרִים מִיִּם סָבִיב לָהּ אֲשֶׁר־חִיל לֹם מִיִּם חוֹמָתָהּ: 9 כּוֹשׁ עֲצָמָה וּמַצְרִים וְאֵין קָצָה פּוֹט וְלוֹבִיִּים הָיוּ בַּעֲזָרְתֶּךָ: 10 גַּם־הִיא לִגְלָה הִלְכָה בְּשָׁבִי גַם עַל־לִיָּה יִרְטָשׁוּ בְּרָאשׁ כָּל־חוֹצוֹת וְעַל־נִכְבְּדֶיהָ יָדוּ גוֹרָל וְכָל־גְּדוּלֶיהָ רָתְקוּ בְּזָקִים: 11 גַּם־אֶת תִּשְׁכָּרִי תָהִי נִעְלָמָה גַם־אֶת תִּבְקָשִׁי מֵעוֹז מֵאוֹיֵב: 12 כָּל־מִבְצָרֶיךָ תֹאנִים עַם־בְּכוֹרִים אִם־יִזְעוּ וְנִפְלוּ עַל־פִּי אוֹכֵל: 13 הִנֵּה עֹמֵד נָשִׁים בְּקִרְבֶּךָ לְאִי־בִיד פְּתוּחַ נִפְתָּחוּ שַׁעֲרֵי אֶרֶץ אֲכָלָה אֶשׁ בְּרִיחֶיךָ: 14 מִי מִצּוֹר שְׂאֲבִי־לְךָ חֲזָקִי מִבְּצָרֶיךָ בָּאִי בְטִיט וְרִמְסִי בַחֲמֵר הַחֲזִיקִי מִלְּבֹן: 15 שֵׁם תֹאכְלֶךָ אֶשׁ תִּכְרִיתֶךָ חֶרֶב תֹאכְלֶךָ כִּילֶךְ הַתִּכְבֵּד כִּילֶךְ הַתִּכְבְּדִי כְּאַרְבָּה: 16 הִרְבִּית רַב־לֶיךָ מִכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם יֶלֶק פֶּשֶׁט וִיעָף: 17 מִנְּזוּרֶיךָ כְּאַרְבָּה וְטַפְסָרֶיךָ כְּגֹבִי הַחוֹנִים בַּגְּדוֹת בְּיוֹם קָרָה שְׁמֶשׁ זָרְחָה וְנוֹדָד וְלֹא־נוֹדַע מְקוֹמוֹ אִים: 18 נָמוּ רַעִיד מִלֶּךְ אֲשׁוּר יִשְׁכְּנוּ אֲדִירֶיךָ נִפְשׁוּ עֹמֵד עַל־הַהָרִים וְאֵין מִקְבֵּץ: 19 אֵין־כֶּהֱהָ לֶשׁ בְּרִיד נִחְלָה מִכְתָּד כָּל שְׁמַעִי שְׁמַעֵד תִּקְעוּ כָּל עָלִיד כִּי עַל־מִי לֹא־עֲבָרָה רַעְתָּד תִּמִּיד: